

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **navrhovatele** volební strany **Františkovy Lázně – sdružení místních**, za niž činí úkony zmocněnec J.I., **za účasti: 1. Městského úřadu Františkovy Lázně**, se sídlem Nádražní 208/5, Františkovy Lázně, jako příslušného volebního orgánu, **2. O.S.**, jehož volba byla napadena, zastoupeného Mgr. Josefem Bedečem, advokátem Kocián Šolc Balašík, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem pobočky Na Vyhlídce 53, Karlovy Vary, a **3. volební strany ALTERNATIVA PRO FRANTOVKY**, za niž činí úkony zmocněnec D.Š., a **4. volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně**, za niž činí úkony zmocněnec Z.K., na jejichž kandidátních listinách byli uvedeni kandidáti, jejichž volba byla napadena, v řízení o návrhu **na neplatnost volby O.S., kandidáta z kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, a na neplatnost voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,**

t a k t o :

- I. **Návrh na neplatnost volby kandidáta O.S. se z a m í t á .**
- II. **Návrh na neplatnost voleb se z a m í t á .**
- III. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- IV. **Navrhovatel s e z účtu Krajského soudu v Plzni v r a c í zaplacený soudní poplatek za návrh ve výši 2.000,- Kč k rukám jeho zmocněnce J.I. do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.**

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení

V návrhu podaném soudem osobně dne 24. 10. 2014 ve 13.30 hod., tedy včas, volební strana Františkovy Lázně – sdružení místních navrhla, aby soud vydal podle § 90 odst. 3 s. ř. s. toto usnesení: „*Volba O.S., ..., kandidáta kandidátní listiny volební strany č. 6, PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, ve volbách do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, je neplatná.*“ a podle § 90 odst. 4 s. ř. s. toto usnesení: „*Zvoleným kandidátem ve volbách do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, se vyhlašuje L.K., ..., kandidát kandidátní listiny volební strany č. 3, Františkovy Lázně – sdružení místních.*“. Alternativně [?] navrhovatel

navrhl, aby soud podle § 90 odst. 3 s. ř. s. vydal toto usnesení: „*Volby do zastupitelstva města Františkovy Lázně, konané ve dnech 10. a 11. října 2014, jsou neplatné.*“.

Okruh účastníků byl pro řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta stanoven podle § 90 odst. 2 věty druhé s. ř. s. a pro řízení o návrhu na neplatnost voleb podle § 90 odst. 2 věty první s. ř. s.

Podmínky výkonu volebního práva, organizace voleb do zastupitelstev obcí a rozsah soudního přezkumu pro volby do zastupitelstev obcí jsou v souladu s právem Evropských společenství upraveny zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o volbách do zastupitelstev obcí*“ nebo „*zákon č. 491/2001 Sb.*“).

Zastupitelstvo města Františkovy Lázně má 11 členů. Ve volbách do zastupitelstva města konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014 kandidovalo celkem šest volebních stran. Zvoleni byli čtyři kandidáti volební strany č. 3 Františkovy Lázně – sdružení místních, dva kandidáti volební strany č. 5 ALTERNATIVA PRO FRANTOVKY a pět kandidátů volební strany č. 6 PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně. Nejvíce hlasů (882) získal kandidát volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně O.S. (viz www.volby.cz).

II. Návrh

Navrhovatel namítá, že účastník řízení O.S., zvolený kandidát z kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, není a v termínu konání voleb nebyl občanem města Františkovy Lázně tak, aby splňoval podmínky výkonu práva být volen do Zastupitelstva města Františkovy Lázně.

Sub VI. svého návrhu [*Volební výsledek a přímá souvislost volebního výsledku s účastí O. S.*] navrhovatel uvádí, že volební úspěch kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně je primárně spjat právě s osobou účastníka O. S., jehož lze v nejlepší slova smyslu označit za „zkušeného politického matadora“, který svým jménem, svou politickou minulostí a zkušenostmi a svým vystupováním v předvolební kampani měl logicky schopnosti k ovlivnění rozhodování voličů ve prospěch jinak „personálně vyprahlé“ kandidátní listiny této volební strany. Rozhodování voličů ve prospěch kandidátů z kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně bylo tak v největší míře, resp. výhradně, spjato s osobou účastníka O. S. a tedy jejich volbou fakticky nikoli pro tuto volební stranu a všechny její kandidáty, ale primárně pro účastníka O. S., který logicky poutal ke své osobě lídra kandidátní listiny a uvedené volební strany největší pozornost. Účastník O. S. je dlouholetým politickým činovníkem a funkcionářem. V roce 2006 jen poměrně těsným výsledkem nebyl zvolen do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Naproti tomu ve volebním a funkčním období 2006 – 2010 vykonával mandát zastupitele obce Skalná. Účastník O. S. je prokazatelně osobou, která disponuje dlouhodobě významným politickým vlivem, přinejmenším na úrovni chebského regionu a Karlovarského kraje. Je nemyslitelné, že by kandidátní listina volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně měla i jen naději na stejný či podobný volební výsledek, jakého dosáhla díky vedení kandidátní listiny účastníkem O. S. (celkový volební výsledek této volební strany činil 37,99 %). Žádný z dalších kandidátů z kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně neměl schopnosti,

možnosti a zkušenosti srovnatelné s účastníkem O. S., pokud jde o politickou minulost, členství v politicky významných funkcích a členství ve volených zastupitelských orgánech. Je naprosto logické, při srovnání významu osoby účastníka O. S. a ostatních osob zapsaných na kandidátní listině uvedené volební strany, že její volební výsledek je diametrálně odlišný od očekávaného výsledku této volební strany, pokud by její kandidátní listinu nevedl právě „zkušený politický matador“, jako je účastník O. S. Faktickým důvodem námítky navrhovatele proti legitimitě volebního výsledku je, z výše uvedených důvodů, kdy prokazatelně účast O. S. významně ovlivnila volební výsledek, nezákonnost volby kandidáta O. S. do zastupitelstva města, ve spojení s nezákonností samotné kandidatury účastníka O. S., tedy s nezákonností jeho účasti na kandidátní listině volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně. K tomu navrhovatel navrhl výslech svědků I.M., Mgr. L.P. a M.S.

Ve svém návrhu *sub VII.* [Zákonná překážka volby účastníka O. S. a nezákonnost volby] navrhovatel zdůrazňuje, že skutečnost, že trvale žije ve zcela jiné obci, sám účastník O. S. otevřeně deklaroval v rámci předvolební kampaně s tím, že je občanem a osobou trvale žijící společně se svou rodinou v obci Hazlov. Místo trvalého pobytu a bydliště účastníka O. S. je v budově ..., vlastnické právo k této nemovité věci je zapsáno pro manželku účastníka O. S. Na podporu volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně v předvolební kampani vydával výhradně sám účastník O. S. tiskovinu pod názvem „Ohlasy františkolázeňský občasník“. Ve vydání z října 2014 je uvedeno, shodně jako ve vydáních z předcházejících měsíců, že občasník OHLASY vydává a tiskne O.S. K tomu se navrhuje důkaz františkolázeňským občasníkem Ohlasy z října 2014. V této souvislosti navrhovatel cituje a k důkazu navrhuje také „osobní dopis“ účastníka O. S. spoluobčanům a voličům. Účastník O. S., jak dále píše navrhovatel, pro účely výkonu volebního práva nesplňoval zákonnou podmínku být občanem města Františkovy Lázně, neboť jde prokazatelně o občana, který trvale žije a bydlí ve zcela jiné obci a nemá tak žádnou vazbu k městu Františkovy Lázně, neboť zápis místa jeho trvalého pobytu ve ..., na adrese, kde účastník O. S. nežije a nebydlí, byl ryze účelový, a to čistě proto, aby formálně účastník O. S. splňoval podmínku pro výkon práva volit a práva být volen. Účastník O. S. byl zapsán k trvalému pobytu na adrese..., až ke dni 30. 7. 2014, tedy bezprostředně před termínem pro podání a registraci kandidátních listin volebních stran. S výjimkou provedení evidence trvalého pobytu u Městského úřadu Františkovy Lázně však fakticky neučinil nic, co by mělo deklarovat a odůvodňovat jeho náležitost k obyvatelům města Františkovy Lázně. Účastník O. S. se nepřestěhoval do Františkových Lázní a ani dočasně se ve Františkových Lázních nezdržuje a nebydlí zde. K tomu se navrhuje důkaz výpisem z evidence obyvatel města Františkovy Lázně. Z vlastního prohlášení účastníka O. S. ve výše uvedených listinách, tedy v občasníku OHLASY a v osobním dopisu spoluobčanům a voličům, vyplývá, že účastník hodlá nadále žít a bydlet v obci... a z obce ... chce spravovat obecní záležitosti ve Františkových Lázních, to vše za situace, kdy na základě volebního výsledku účastník O. S. výslovně deklaroval, že se hodlá ucházet o nejvyšší post, tedy o funkci starosty města Františkovy Lázně. Jinak vyjádřeno, účastník O. S. neměl osobní ani sociální vazbu k městu Františkovy Lázně před přihlášením k trvalému pobytu ve městě a tuto nemá ani v současnosti a nemíní mít ani v budoucnu. Navrhovatel se odvolává na nezbytný materiální znak občanství obce při výkonu volebního práva, tedy že nemůže jít jen o formální evidenční prvek, ale naopak o skutečnou sociální vazbu mezi obcí a jejím občanem. Je nepřijatelné, aby se kdokoli stal občanem obce

výhradně proto, aby se mohl v obci účastnit voleb a ovlivnit výsledek voleb, aniž by měl k obci jakoukoli sociální vazbu.

V návrhu se *sub VII.* dále konstatuje, že Ústavní soud opakovaně deklaroval, že pokud je zastupitelský sbor zvolen jiným okruhem osob a z jiného okruhu osob, než občany v materiálním slova smyslu, může tato skutečnost založit vadu volebního procesu, a že je nepřípustné, aby za tímto účelem byl zneužíván zákon o evidenci obyvatel. Volbou účastníka O. S. byl porušen princip volné soutěže politických stran respektující základní demokratické principy (čl. 5 Ústavy ČR), byl porušen princip, že členové zastupitelstev jsou voleni na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva (čl. 102 Ústavy ČR a čl. 21 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), byl porušen princip, že občané mají právo na podíl na správě veřejných věcí svobodnou volbou svých zástupců (čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 25 písm. a) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech), bylo porušeno právo na rovný přístup k voleným a veřejným funkcím (čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 25 písm. c) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech), bylo porušeno právo volit a být volen v pravidelných volbách, jež se budou konat na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním zabezpečujícím svobodu hlasování (čl. 25 písm. b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech), byl porušen princip, že zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti (čl. 22 Listiny základních práv a svobod). Protiprávní stav se liší od stavu právního pouze úmyslem toho, kdo podstoupil tento právní úkon. V daném případě spočívá protiprávnost úkonu v ryze účelovém přihlášení se k pobytu v místě, při absenci jiných věcných důvodů k takovému přihlášení k pobytu, než sledovaný záměr absolvovat volební akt. V daném případě došlo ke zjevnému zneužití práva, které by v demokratickém právním státě nemělo požívat ochrany, resp. by mělo být důvodem prohlášení neplatnosti voleb, či alespoň neplatnosti volby kandidáta, jehož prostřednictvím k takovému zneužití práva došlo. Navrhovatel tu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004-48. Pro účely výkonu volebního práva, a to zejména práva být volen, je třeba rozlišovat mezi občanem v materiálním slova smyslu a občanem ve formálním slova smyslu. Navrhovatel se zde dovolává aplikace římsko-právní zásady „*aequitas naturalis preferenda est rigori iuris*“.

Ve svém návrhu *sub VII.* navrhovatel dále poukazuje na to, že účastník O. S. otevřeně a veřejně deklaroval, že v materiálním pojetí není a nebude občanem Františkových Lázní, ale občanem obce ..., který je „srdcem Frant'ák“. Byl srozuměn s tím, že právě jako osoba nijak nezatížená problémy města Františkovy Lázně, může využít svého politického renomé tak, aby z tohoto profitovala ve volebním výsledku volební strana PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně. V průběhu předvolební kampaně volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně vztahoval účastník O. S. veškerou pozornost ke své osobě a ke své politické kariéře, aby u voličů vzbudil domněnku, že stejně politicky erudovaní jsou i ostatní členové kandidátní listiny této volební strany. To by samo o sobě naplňovalo soulad s politickou soutěží volebních stran, avšak s výhradou, že takového postavení nejpoblábnějšího a nejzkušenějšího kandidáta, který se otevřeně hlásí o nejvyšší funkci starosty města, nemůže zneužívat ten, který není v materiálním pojetí občanem města Františkovy Lázně. Občané mají právo na podíl na správě veřejných věcí svobodnou volbou svých zástupců, tedy

zástupců z řad občanů města. Pokud by právo benevolentně připouštělo správu vlastních věcí obce i občany jiných obcí, pak by toto zákon výslovně deklaroval. Pokud však zákon požaduje, aby kandidátem byl občan obce, ve které má být kandidát volen, pak nelze přijmout, aby zákonnou podmínku kandidatury bylo možno obejít jen tak formálním úkonem, jako je provedení ohlášení trvalého pobytu v evidenci obyvatel obce podle zákona č. 133/2000 Sb. Nelze přijmout, že by zákon měl poskytovat právní ochranu stavu, ve kterém si kdokoli uzurpuje podíl na správě veřejných věcí, nota bene z nejvyššího postu v samosprávném celku, kdo nemá věcný mandát k výkonu takové správy. V případě pochybností při výkladu tuzemského volebního práva je možno jako vodítko aplikovat sjednocující doporučení Rady Evropy, resp. jí zřízených institucí. Jedním z těchto odborných orgánů je Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva („Benátská komise“). Jedním z jejích výstupů je quasikodex definující zásady univerzálního volebního práva „Code de bonne conduite en matière électorale“. V části 2.3 se tento kodex vyjadřuje k otázce rovnosti šancí a rovnosti volebního práva, které popisuje nikoliv formálním, ale materiálním způsobem. Kodex se postupem času stal významným korektivem pro současnou judikaturu soudů České republiky, která se postupně změnila z formalistického přístupu k materiálnímu pojetí podstaty volebního práva. Pokud by soud v daném případě poskytl soudní ochranu namítané nezákonnosti, pak by zjevně šlo o postup v rozporu s citovaným kodexem a v rozporu s ustálenou judikaturou. Trvalý pobyt, od něhož se může odvozovat aktivní i pasivní volební právo, musí splňovat materiální požadavek. Tímto materiálním požadavkem je možnost/schopnost občana být zainteresován do každodenních záležitostí obce. Takový požadavek není a nemůže být splněn u „formálního občana“, který je pouze instrumentem k ovlivnění volebního výsledku, avšak vzhledem k tomu, že v obci nežije, nemůže být zainteresován do každodenních záležitostí obce. Ve znění čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a ve znění čl. 102 Ústavy ČR musí být rovné jak aktivní, tak pasivní volební právo, přičemž podmínky rovnosti znamenají ve své podstatě a důsledku podmínky férové soutěže volebních kandidátů a volebních stran ve znění čl. 5 a čl. 6 Ústavy ČR.

V dalších částech svého návrhu se navrhovatel dovolává názorů Ústavního soudu vyslovených v jeho nálezech ze dne 13. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10, a ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11 (*sub VIII.*), a na základě předchozí argumentace dospívá k závěru, že volba účastníka řízení O. Skaly ovlivnila výsledek voleb v důsledku nezákonnosti porušením zákona č. 491/2001 Sb. (*sub IX.*).

Sub X. návrhu se vyslovuje, že navrhovatel podává návrh na neplatnost volby kandidáta O. Skaly podle § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Navrhovatel je toho názoru, že výsledek volby kandidáta O. S. byl způsobilý ovlivnit celý výsledek voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, nicméně navrhovatel ctí závěry konstantní judikatury ve věcech volebního práva s tím, že návrh na neplatnost celých voleb do zastupitelstva města by byl aplikací návrhu na nejrazantnější zásah soudu. Tento korektní přístup navrhovatele nemění nic na pravomoci příslušného soudu, aby přezkoumal námitky navrhovatele a jejich faktický i právní důvod s tím, že petit návrhu je činěn alternativně, a tedy pokud by příslušný soud dospěl k závěru, že užití nekalé volební praxe ovlivnilo či mohlo ovlivnit celý výsledek voleb, aby příslušný soud případně rozhodl o neplatnosti voleb podle § 60 odst. 3 uvedeného zákona.

Sub XI. upřesňuje navrhovatel svůj návrh tak, aby soud, pokud rozhodne o neplatnosti volby kandidáta O. S., podle § 90 odst. 4 s. ř. s. současně vyhlásil za zvoleného toho, kdo byl řádně zvolen, jímž je podle propočtů navrhovatele kandidát z jeho kandidátní listiny L.K.

III. Vyjádření účastníka řízení Otakara Skaly

Tento účastník řízení se k návrhu na jeho zahájení vyjádřil tak, že splňoval zákonné podmínky pro výkon práva být volen do Zastupitelstva města Františkovy Lázně.

Sub II. svého vyjádření účastník řízení O. S. poukázal na to, že byl uveden na kandidátní listině volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně. Městský úřad Františkovy Lázně jakožto příslušný registrační úřad uvedenou kandidátní listinu ve smyslu § 23 zákona o volbách do zastupitelstev obcí přezkoumal a rozhodl o registraci této kandidátní listiny splňující náležitosti podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Navrhovatel nepodal návrh podle § 89 s. ř. s., kterým by registraci kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně napadl. Právě ustanovení § 89 s. ř. s. přitom slouží k ochraně ve věcech registrace a pokud by se tedy navrhovatel domníval, že účastník řízení nesplňoval podmínky volitelnosti, což je dle § 23 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí důvodem pro škrtnutí kandidáta, pokud by volební strana ve stanovené lhůtě neodstranila závady kandidátní listiny příslušné volební strany, logicky měl podat návrh ve smyslu § 89 odst. 1 písm. c) s. ř. s., kterým by se domáhal vydání rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně. Pokud pak navrhovatel namítá, že v případě účastníka řízení nebyla splněna zákonná podmínka pro účely výkonu volebního práva, a to být občanem města Františkovy Lázně, resp. osobou s trvalým pobytem ve městě Františkovy Lázně, pak se v řízení o návrhu dle § 90 odst. 1 s. ř. s. domáhá přezkoumání skutečnosti, která byla předmětem registračního řízení podle § 23 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a kterou tedy měl eventuálně projednat příslušný soud v řízení dle § 89 s. ř. s. V řízení dle § 90 odst. 1 s. ř. s. nelze přezkoumávat skutečnosti, které měly být předmětem registračního řízení podle § 23 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, přičemž mezi takové skutečnosti patří i navrhovatelem namítané nesplnění podmínek volitelnosti účastníka řízení O. S. K tomu se odkazuje na závěry obsažené v usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 11. 2006, čj. 15 Ca 257/2006-28, jakož i v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, čj. Vol 11/2004-31. Uvedený judikaturní závěr přitom zcela koresponduje s § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, dle kterého návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta. Pokud tedy • příslušný registrační úřad přezkoumal náležitosti kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně a neshledal důvody pro škrtnutí účastníka řízení, zejména proto, že by účastník řízení nesplňoval zákonné podmínky volitelnosti; • příslušný registrační úřad vydal rozhodnutí, kterým registroval volební stranu PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně, na jejíž kandidátní listině byl uveden účastník řízení; • nebyl podán návrh dle § 89 s. ř. s., kterým by byla napadena registrace kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně, na jejíž kandidátní listině byl uveden účastník řízení; • okolnosti namítané navrhovatelem v návrhu se vztahují k přezkoumání skutečnosti, která byla předmětem registračního řízení dle § 23 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, nelze tyto okolnosti činit předmětem návrhu na neplatnost volby kandidáta dle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve

spojení s § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, a to i proto, že v daném případě nebyla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstva obce způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta. Tento názor účastníka řízení je podpořen i usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, čj. 50 A 22/2012-44. Mezi výsledkem volby účastníka řízení do Zastupitelstva města Františkovy Lázně a okolnostmi namítanými v návrhu není žádná souvislost. Navrhovatel nenamítá porušení ustanovení zákona o volbách způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta ve smyslu § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a návrh tudíž odporuje citovanému ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Namítané okolnosti vztahující se k trvalému pobytu účastníka řízení nebyly způsobitelné ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta a návrh je proto třeba zamítnout.

Ve svém vyjádření *sub III.* tento účastník řízení uvedl, že již před přihlášením se k trvalému pobytu v červenci 2014 byl hlášen k trvalému pobytu ve městě Františkovy Lázně (v průběhu 70., 80. a 90. let minulého století), v tomto městě v minulosti pobýval a v současné době pobývá, pobývají zde i jeho rodiče, přátelé a známí. S městem Františkovy Lázně je spjata podstatná část jeho života. Účastník řízení se nepřetržitě zajímá o politické, ekonomické a další otázky spjaté s městem Františkovy Lázně a tyto otázky hodlá jako člen Zastupitelstva města Františkovy Lázně řešit. Účastník řízení má zcela konkrétní „*věcné důvody k přihlášení pobytu*“ ve městě Františkovy Lázně a těmi jsou dlouhodobý zájem účastníka řízení na správě veřejných věcí v tomto městě, odvozený mj. jak z dřívějšího pobytu v tomto městě, tak i ze současného pobytu. Tento současný pobyt přitom účastník řízení fakticky obnovil, resp. zintenzivnil během roku 2013 a 2014 a završil jej ohlášením změny místa trvalého pobytu v červenci 2014 na Městském úřadu Františkovy Lázně. Účastník řízení se fakticky zdržuje na adrese místa jeho trvalého pobytu ve Františkových Lázních, byť nikoliv permanentně, neboť pobývá i v obci ... Jako budoucí člen Zastupitelstva města Františkovy Lázně pak hodlá ještě více pobývat ve městě Františkovy Lázně, stýkat se s občany tohoto města a řešit jejich záležitosti. Tvrzení navrhovatele o nesplnění podmínek volitelnosti účastníka řízení má být prokázáno toliko dvěma listinami, a sice tiskovinou Ohlasy z října 2014 a „Osobním dopisem“ účastníka řízení spoluobčanům a voličům. Účastník řízení nepopírá existenci těchto listin, nicméně namítá, že těmito důkazy nelze prokázat, že by byly splněny zákonné předpoklady pro vyhovění návrhu na neplatnost volby kandidáta ve smyslu § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Jde totiž nejenom o to, že tyto důkazy se váží k argumentaci navrhovatele stran splnění zákonné podmínky trvalého pobytu v obci pro účast ve volbách do zastupitelstva dané obce a nikoliv k nezákonnostem, které mohly ovlivnit výsledek volby účastníka řízení, nýbrž i proto, že např. z citovaného „Osobního dopisu“ naopak vyplývá silná vazba účastníka řízení k městu Františkovy Lázně, tzn. pravý opak toho, co tvrdí navrhovatel, a sice že účastník řízení v podstatě nemá s městem Františkovy Lázně a jeho občany cokoliv společného, ale své politické, společenské a jiné aktivity zřejmě vykonává např. „na druhém konci“ České republiky. Možná, že formulace, které účastník řízení v citovaném „Osobním dopise“ použil, nejsou zcela jednoznačné a mohou vyvolávat otázky, zda účastník řízení převážně pobývá v obci Hazlov nebo ve městě Františkovy Lázně, nicméně tato vyjádření, z nichž vyplývá vazba účastníka řízení k obci Hazlov, současně nijak nevylučují, že účastník řízení má zároveň silné vazby i k městu Františkovy Lázně. Pokud pak navrhovatel poukazuje na to, že účastník řízení vydává tiskovinu Ohlasy, mělo by být též řečeno, že v této tiskovině se

účastník řízení během několika předchozích let vyjadřoval právě k politické situaci ve městě Františkovy Lázně, tzn. že tato tiskovina prokazuje dlouhodobé vazby účastníka řízení k tomuto městu. V souvislosti s tím účastník řízení odkazuje na závěry obsažené v usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2005, čj. 15 Ca 102/2005-26, s nimiž koresponduje usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2007, čj. 2 As 64/2005-108, a náleží Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Pl. US 4/02. Účastník řízení vykonal své veřejné subjektivní právo, pokud v červenci 2014 ohlásil změnu místa svého trvalého pobytu na shora uvedené adrese ve Františkových Lázních, tzn. že tímto postupem nejednal a ani nemohl jednat protiprávně, přičemž není zcela rozhodné, zda v současné době převážně pobývá ve městě Františkovy Lázně anebo v obci ... Účastník řízení nejednal ani účelově, v úmyslu obejít zákonná ustanovení upravující problematiku trvalého pobytu, a zúčastnit se tak voleb do zastupitelstva v obci, s jejímž skutečným životem by objektivně neměl nic společného, a aniž by nebyl připraven nést veškeré důsledky svého případného zvolení, nýbrž měl a nadále má k městu Františkovy Lázně celou řadu vazeb a dávno před ohlášením změny místa trvalého pobytu z července 2014 se rozhodl, že se chce podílet na jeho správě. Toto rozhodnutí pak bylo logickým vyústěním toho, že již v minulosti měl ve městě Františkovy Lázně hlášen trvalý pobyt, o život tohoto města se dlouhodobě zajímal a nepřestal s tím ani po dobu, kdy měl jako trvalý pobyt nahlášenu adresu v jiné obci, i toho, že ve městě Františkovy Lázně žijí jeho rodiče a celá řada přátel a známých a v tomto městě též pobývá. Navrhovatelem citovaná rozhodnutí Ústavního soudu řešila problematiku „nahánění“ voličů do obcí, s jejichž životem tyto osoby neměly cokoli společného, a nebyly tedy ani připraveny nést důsledky své volby, přičemž důvodem pro takové hromadné změny trvalého pobytu bylo docílit změny voličské struktury. Z logiky věci nejsou tato rozhodnutí použitelná na posuzovaný případ, kdy je navrhovatelem namítáno, že jeden z kandidátů jedné z volebních stran si změnil údaj o místě trvalého pobytu. Lze uzavřít, že účastník řízení fakticky neměl s ohledem na příslušná ustanovení zákona o evidenci obyvatel a zákona o volbách do zastupitelstev obcí jinou možnost, než se jako volič a kandidát zúčastnit voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, a v takovém jednání nelze spatřovat cokoli protiprávního.

Sub IV. svého vyjádření účastník řízení O. S. konstatoval, že návrh na neplatnost voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně není v podstatě nijak odůvodněn, když má být pouze důsledkem neplatnosti volby účastníka řízení. Vzhledem k tomu, že účastník řízení má za to, že v daném případě nejsou dány důvody pro vyslovení neplatnosti jeho volby, nejsou tím pádem ani dány důvody pro neplatnost samotných voleb do zastupitelstva města. Propojenost mezi kandidaturou účastníka řízení a volebním úspěchem volební strany, na jejíž kandidátní listině byl uveden, kterou se navrhovatel urputně snaží v návrhu navodit, není okolností, která by, byť i teoreticky, mohla způsobit neplatnost voleb. Další kandidáti zvolení za volební stranu PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně získali pouze nepatrně méně hlasů než účastník řízení a nelze tedy uvažovat o tom, že by za volebním výsledkem této volební strany stál téměř výlučně či dokonce výlučně on. Úspěch argumentace vztahující se k tvrzené neplatnosti voleb nemůže spočívat v hypotetických úvahách navrhovatele o tom, jaký by mohl být volební výsledek volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně, pokud by se voleb neúčastnil účastník řízení či na nepravdivém tvrzení, že celý volební úspěch citované volební strany je fakticky pouze jeho úspěchem. Účastník řízení je přesvědčen, že návrh postrádá ve vztahu k namítané neplatnosti voleb jakákoli relevantní tvrzení a důkazní návrhy, přičemž za

taková nelze považovat úvahy navrhovatele o podílu účastníka řízení na volebním výsledku dané volební strany.

Svou argumentaci tento účastník řízení sumarizoval takto:

- účastník řízení splňoval ke dni konání voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně zákonné předpoklady pro výkon práva být volen stanovené zákonem o volbách do zastupitelstev obcí;

- účastník řízení se jako kandidát zúčastnil voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, aniž by před konáním voleb byl podán jakýkoli návrh zpochybňující účast účastníka řízení v těchto volbách či registraci kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně, na které byl účastník řízení uveden;

- argumentace návrhu směřuje k problematice registračního řízení kandidátní listiny volební strany PRO - Poctivě, Rozumně, Odpovědně, resp. k právu účastníka řízení účastnit se voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, a nikoliv k samotnému porušení zákona o volbách do zastupitelstev obcí, které mohlo ovlivnit výsledek volby účastníka řízení;

- v návrhu není namítáno porušení ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby účastníka řízení ve smyslu § 60 odst. 4 citovaného zákona, a návrh tudíž odporuje citovanému ustanovení; navrhovatel měl možnost domáhat se ochrany ve věcech registrace a namítat, že účastník řízení měl být vyškrtnut anebo neměla být registrována volební strana, za kterou účastník řízení kandidoval, nic z toho však navrhovatel a ani jiný subjekt neučinil;

- judikatura Ústavního soudu reprezentovaná nálezy ze dne 16. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10, či ze dne 5. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, na posuzovaný případ nedopadá;

- účastník řízení jednal při ohlášení změny místa trvalého pobytu zcela v souladu se zákonem (výkon tohoto veřejného subjektivního práva nemůže vyústit v protiprávnost) a jeho úmyslem ani nebylo zákon obejít, neboť má k městu Františkovy Lázně silné pouto a po konání voleb je připraven spravovat veřejné věci tohoto města;

- ve vztahu k namítané neplatnosti voleb postrádá návrh relevantní tvrzení a důkazní návrhy, přičemž případná - teoretická - neplatnost volby účastníka řízení by ani nemohla být důvodem pro vyslovení neplatnosti voleb.

S ohledem na uvedené účastník řízení O. S. navrhl, aby soud návrh na neplatnost volby kandidáta O.S. a na neplatnost voleb zamítl.

IV. Vyjádření účastníka řízení Městského úřadu Františkovy Lázně

Příslušný volební orgán se k věci vyjádřil tak, že z výpisu z evidence obyvatel města Františkovy Lázně vyplývá, že k přihlášení účastníka O. S. k pobytu ve Františkových Lázních došlo ke dni 30. 7. 2014, tj. toliko 6 dnů před uzavřením a podáním kandidátních listin kandidátů ve volbách do Zastupitelstva města Františkovy Lázně. Městský úřad zajistil prostřednictvím Městské policie ve Františkových Lázních šetření v místě evidovaného pobytu účastníka O. S. na adrese ..., a to ve dnech 31. 10. a 1. 11. 2014. Hlídkou městské policie bylo zjištěno, že účastník O. S. v místě evidovaného pobytu fakticky vůbec nebydlí, přičemž nemá (zřejmě z tohoto důvodu) na zvonkovém tablu, ani na listovní schránce vizitku se svým jménem. Hlídkou městské policie k faktickému bydlení účastníka O. S. na uvedené

adrese výtěžila obyvatelku domu MUDr. Z.M., která výslovně k dotazu hlídky městské policie uvedla „že O.S. v místě nebydlí již cca 20 let“ (viz vyjádření strážníka pověřeného vedením Městské policie ve Františkových Lázních J.Š. ze dne 3. 11. 2014 pod čj. 95/14/MP, úřední záznam Městské policie Františkovy Lázně čj. 105/14 ze dne 31. 10. 2014, úřední záznam Městské policie Františkovy Lázně čj. 107/14 ze dne 31. 10. 2014, úřední záznam Městské policie Františkovy Lázně čj. 108/14 ze dne 1. 11. 2014 a fotografie zvonků a poštovních schránek na adrese ...). Z výše uvedeného vyplývá, že Městský úřad Františkovy Lázně zjistil nesoulad mezi stavem zápisu pobytu v evidenci obyvatel a faktickým skutečným stavem. Z tohoto důvodu bylo vedeno další šetření k místu faktického bydliště účastníka O. S. V rámci tohoto šetření byly opatřeny listiny, ze kterých je patrné, že místo faktického bydliště účastníka O. S. je ..., tedy nikoli ..., na které si účastník formálně nechal evidovat svůj trvalý pobyt. Listiny opatřené v rámci šetření městského úřadu deklarují, že místo bydlení účastníka O. S., jeho manželky M.S. a jejich rodiny je v poměrně nově postaveném rodinném domě v obci ... Zjištěné skutečnosti týkající se absence faktického vztahu bydlení účastníka O. S. k místu jeho evidovaného pobytu ve Františkových Lázních jsou pak ve shodě se zjištěními v místě jeho skutečného trvalého bydliště a pobytu, tj. ..., neboť z pořízené fotodokumentace tohoto rodinného domu vyplývá, že na rozdíl od místa evidovaného trvalého pobytu je rodinný dům ... opatřen vizitkou na listovní schránce se jménem účastníka O. S. Ve shodě s tím pak je zjištění, že ve dvorním traktu rodinného domu ... trvale parkuje služební vůz obchodní společnosti, pro kterou vykonává účastník O. S. činnost obchodního zástupce a který k tomuto účelu výhradně užívá účastník O. S. (viz tři fotografie rodinného domu... pořízené dne 2. 11. 2014). Městský úřad ve Františkových Lázních uzavírá vyjádření s tím, že zjištěné skutečnosti jsou rovněž zcela v souladu s veřejně deklarovanými prohlášeními účastníka O. S., která učinil veřejně před konáním voleb do zastupitelstva města ve svých propagačních materiálech, a to že se veřejně přiznává, že není občanem města Františkovy Lázně, že je naopak občanem obce ..., s tím, že si je vědom, že bez formální evidence k trvalému pobytu ve Františkových Lázních je jeho kandidatura nezákonná, což doplnil prohlášením, že jeho vztah k Františkovým Lázním je toliko „srdeční“.

V. Argumentace soudu

V.1 Ochrana ve věcech registrace (§ 89 s. ř. s.)

Účastník řízení O. S. je toho názoru, že namítat nesplnění podmínek pro vznik práva být volen lze toliko v rámci ochrany ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. [konkrétně: odst. 1 písm. c)].

K tomu soud uvádí, že podle § 21 až 23 zákona o volbách do zastupitelstev obcí kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce podávají volební strany registračnímu úřadu. Kandidátní listina obsahuje mj. jména a příjmení kandidátů, jejich věk a povolání, část obce, a nečlení-li se obec na části, obec, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, název politické strany nebo politického hnutí, jehož jsou členy, nebo údaj, že nejsou členy žádné politické strany nebo politického hnutí. Registrační úřad předložené kandidátní listiny přezkoumá. Registrační úřad ve stanovené lhůtě rozhodne o registraci kandidátní listiny splňující náležitosti podle tohoto zákona. Registrační úřad neprodleně vyhotoví rozhodnutí o registraci a zašle je tomu, kdo je oprávněn domáhat se ochrany u soudu proti tomuto rozhodnutí. Současně se rozhodnutí vyvěsí na úřední desce registračního úřadu a vyznačí se

na něm den vyvěšení. Za doručené se rozhodnutí považuje třetím dnem ode dne vyvěšení. Rozhodnutí o registraci musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání. Výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto. V odůvodnění se uvede, které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí. Odůvodnění není třeba v případě rozhodnutí o provedení registrace. V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede registrační úřad, který rozhodnutí vydal, a datum vydání rozhodnutí. Rozhodnutí musí být opatřené úředním razítkem a podpisem s uvedením jména a příjmení zaměstnance obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu. Registrace je podmínkou pro vytištění hlasovacích lístků.

V rozhodnutí ze dne 12. 8. 2014, čj. 1452/14/OHS, o registraci kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně je uvedeno:

„Městský úřad Františkovy Lázně jako registrační úřad příslušný podle § 21 odst. 3 a § 23 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“), projednal kandidátní listinu volební strany: PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně – sdružení politického hnutí PRO a nezávislých kandidátů, pro volby do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konané ve dnech 10. a 11. října 2014, a rozhodl takto:

*Podle ustanovení § 23 odst. 3 písm. a) zákona o volbách výše uvedený registrační úřad **registruje** kandidátní listinu volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně pro volby do Zastupitelstva města Františkovy Lázně konané ve dnech 10. a 11. října 2014.*

***Odůvodnění:** Vzhledem k tomu, že kandidátní listina byla podána v zákonném termínu a byla upravena bez výzvy registračního úřadu, se v souladu s ustanovením § 23 odst. 5 zákona o volbách od odůvodnění upouští.*

***Poučení:** Proti tomuto rozhodnutí se mohou volební strany, které podaly kandidátní listinu pro volby do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, domáhat do 2 dnů od jeho doručení ochrany u Krajského soudu v Plzni (§ 59 odst. 2 zákona o volbách). Za doručené se rozhodnutí považuje podle § 23 odst. 4 zákona o volbách třetím dnem ode dne jeho vyvěšení na úřední desce městského úřadu, který rozhodnutí vydal.“*

Vyhovující rozhodnutí o registraci kandidátní listiny je, jak vidno, dosti stručné. Nejsou z něj patrné ani kandidátní listiny samy jako podklady pro jeho vydání, ani úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Současně zde není právní ustanovení, které by ukládalo správnímu orgánu povinnost zpřístupnit obsah kandidátní listiny ostatním volebním stranám před uplynutím lhůty pro podání návrhu na ochranu ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. Na řečeném nemůže nic změnit ani to, že neformálními cestami se příslušné informace k těm, kteří o ně mají zájem, zřejmě dostat mohou.

Na základě uvedeného došel zdejší soud k závěru, že prekludovat mohou jen ty námitky, které se týkají údajů v řízení o registraci kandidátní listiny oficiálně zveřejněných (k nimž obec, kde jsou kandidáti přihlášení k trvalému pobytu, nepatřila), kdežto námitky vztahující se k ostatním údajům lze uplatnit i až v rámci návrhu na neplatnost voleb a hlasování podle § 90 s. ř. s.

Názor zdejšího soudu je skutečně odlišný od – účastníkem řízení O. S. vzpomenutého – názoru Krajského soudu v Ústí nad Labem vyjádřeného v jeho usnesení ze dne 22. 11. 2006, čj. 15 Ca 257/2006-28; senát 30A Krajského soudu v Plzni by v uvedeném případě neměl za to, že namítané skutečnosti nemůže přezkoumávat, a soustředil by se na to, zda byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí, a pokud ano, zda se tak stalo způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidátů.

Naproti tomu názor zdejšího soudu není v rozporu s – účastníkem řízení O. S. rovněž zmíněným – názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v jeho usnesení ze dne 9. 12. 2004, čj. Vol 11/2004-31. Rozhodnutí o registraci kandidátní listiny podle § 23 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se totiž zřetelně liší od rozhodnutí o registraci přihlášky k registraci pro volby do Senátu podle § 62 odst. 5 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zatímco v prvním případě nejsou údaje o kandidátech (pro volby do zastupitelstva obce) uvedeny, ve druhém případě je náležitá identifikace kandidáta (pro volby do Senátu) přímo pojmovou náležitostí rozhodnutí pověřeného obecního úřadu.

V.2 Neplatnost voleb, hlasování nebo volby kandidáta (§ 90 s. ř. s.)

Ve smyslu § 90 odst. 1 s. ř. s. se za podmínek stanovených zákonem o volbách do zastupitelstev obcí může oprávněná osoba návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle 60 zákona o volbách do zastupitelstev obcí návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování [odst. 2], návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb [odst. 3], a návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta [odst. 4].

Stran rozlišení těchto jednotlivých návrhových modalit zdejší soud vcelku souhlasí s účastníkem řízení O. S. citovaným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, čj. 50 A 22/2012-44.

V daném případě má navrhovatel za to, že v návrhu uplatnil alternativní petit. Soud je toho názoru, že nejde ani tak o alternativní petit (to by právo volby muselo být ponecháno na protistraně) jako spíše o zvláštní případ eventuálního petitu (navrhovatel požaduje méně, ale pro případ, že by mu soud mohl přiznat více, nechť mu je přiznáno více). Každopádně je primárně třeba posoudit námitku nenaplnění podmínky „občana obce“, resp. zcela účelového přihlášení se k trvalému pobytu ve Františkových Lázních a případné reflexe tohoto jednání do výsledku volby účastníka řízení O. S., kandidáta z kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně. Teprve v závislosti na tom by bylo eventuálně možno zkoumat dopad takového jednání do celkových výsledků voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014.

V.3 Podmínka „občan obce“

Podle § 5 odst. 1 části věty před středníkem zákona o volbách do zastupitelstev obcí členem zastupitelstva obce může být zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b). Ve smyslu § 4 odst. 1 téhož zákona právo volit do zastupitelstva obce má občan obce⁴⁾ za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který – mimo jiné – je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu.⁵⁾ Poznámka pod čarou⁴⁾ přitom odkazuje na § 16 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), poznámka pod čarou⁵⁾ na zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel).

Podle § 16 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů [dále též jen „zákon o obcích“], občanem obce je fyzická osoba, která a) je státním občanem České republiky a b) je v obci hlášena k trvalému pobytu.⁶⁾ [Poznámka pod čarou⁶⁾ odkazuje na zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)]. Podle § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů [dále též jen „zákon o evidenci obyvatel“], místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci.

V daném případě je shoda na tom, že účastník řízení O. S. se přihlásil k trvalému pobytu na adrese ..., dne 30. 7. 2014. Sporné zde je, zda to pro vznik práva být volen do Zastupitelstva města Františkovy Lázně stačí, a v případě, že ne, co dalšího by měl jako kandidát splňovat a zda to splnil.

Československá republika upravila volby do zastupitelstev obcí krátce po svém vzniku. Podle § 2 věty první zákona č. 663/1919 Sb. z. a n., o stálých seznamech voličských, do stálých seznamů voličských buďtež zapsání všichni státní občané Československé republiky, bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení seznamů voličských překročili 21. rok věku, mají bydliště v obci aspoň tři měsíce, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a kteří nejsou podle § 3 tohoto zákona výslovně vyloučeni. Podle § 4 věty první zákona č. 75/1919 Sb. z. a n., kterým vydává se řád volební v obcích Republiky československé, do zastupitelstva obecního a obecních komisí mohou býti voleni, kdož mají právo volební, dokonali 26. rok věku, v obci aspoň jeden rok, ode dne volby zpět počítajíc, bydlí a nejsou výslovně vyloučeni z volitelnosti. Za první republiky tedy byly – pokud šlo o bydliště v obci – kladeny odlišné požadavky pro vznik volebního práva aktivního a pasivního.

Po roce 1989 byl trvalý pobyt jako podmínka vzniku práva volit a být volen sjednocena. Právo volit a být voleni do příslušného zastupitelstva v obci měl(i) od 5. 9. 1990 do 30. 6. 1992 občané České a Slovenské Federativní Republiky, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu (§ 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích), od 1. 7. 1992 do 19. 7. 1994 občané České republiky, kteří v obci

mají trvalý pobyt (§ 3 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu), a od 20. 7. 1994 do 30. 12. 2001 státní občan České republiky, který má v obci trvalý pobyt (§ 6 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů). Od 31. 12. 2001 dosud má právo volit a být volen do zastupitelstva obce občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu (§ 4 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů).

K aktuální právní úpravě se v důvodové zprávě uvádí: „*Základní podmínkou, která musí být splněna pro realizaci aktivního i pasivního volebního práva voliče pro volby do zastupitelstev obcí je, že se jedná o občana obce, který je státním občanem České republiky ... Ti pak musí splňovat ještě další dvě podmínky. ... Druhou podmínkou je trvalý pobyt v obci. Přihlášení k trvalému pobytu se řídí zvláštním právním předpisem (zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů /zákon o evidenci obyvatel/). Rozhodující je místo, kde byl občan hlášen k trvalému pobytu, nikoliv stav, kde se zdržoval. ... Smyslem navrhované úpravy aktivního a pasivního volebního práva je umožnit, aby se na správě obce mohly podílet ty osoby, které jsou v obci přihlášeny k trvalému pobytu ...* [důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 3. volební období, 1998-2002, tisk 968/0].

Na tomto pozadí a s využitím dalších informací je třeba interpretovat zákonnou dikci „*občan obce* [§ 16 zákona o obcích] *za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu*“ čili „fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu, za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu“.

K tomu se účastník řízení O. S. dovolává tohoto názoru Krajského soudu v Ústí nad Labem: „*Přihlášení občana k trvalému pobytu v obci jako jedna z podmínek práva volit do jejího zastupitelstva, která je zakotvena v § 4 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, má formálně evidenční a nikoliv faktickou povahu. Z hlediska aktivního volebního práva do zastupitelstva obce proto není rozhodné, zdali občan má v obci stále bydliště a skutečně tam žije, nýbrž to, jestli si za místo svého trvalého pobytu zvolil nějaký objekt, který se v ní nachází.*“ (usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2005, čj. 15 Ca 102/2005-26).

V souvislosti s volbami do zastupitelstev obcí v roce 2010 se uvedenou otázkou zabývaly Krajský soud v Ústí nad Labem a Krajský soud v Ostravě. Ve věci rozhodované Krajským soudem v Ústí nad Labem bylo namítáno účelové přihlášení se 67 voličů k trvalému pobytu těsně před komunálními volbami v Obci Hřensko, a to zjevně z důvodu podpory jedné z volebních stran. Ve věci rozhodované Krajským soudem v Ostravě bylo namítáno, že tři týdny před konáním voleb L. Z., kandidát jedné z volebních stran a nájemce bytu v hotelu Džbán v Karlově Studánce, účelově přihlásil k trvalému pobytu do tohoto bytu celkem 34 osob. Oba krajské soudy předložené návrhy zamítly (viz usnesení Krajského soudu

v Ústí nad Labem ze dne 16. 11. 2010, čj. 15A 116/2010-44, a usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 11. 2010, čj. 22 A 140/2010-21).

Naproti tomu navrhovatel tu poukazuje na názory pléna Ústavního soudu vyslovené v jeho nálezech ze dne 13. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10, a ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11.

V prvním z těchto nálezu Ústavní soud vymezil „trvalý pobyt“ jako jednu z podmínek nabytí státního občanství České republiky podle zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, tak, že „... se jedná o faktické vyjádření trvalého pobytu a tedy o trvalý pobyt nikoliv ve smyslu evidenčním – přihlášení se k trvalému pobytu na příslušném úřadě – ale ve smyslu faktickém. Trvalým pobytem je třeba takto rozumět pobyt v místě stálého bydliště člověka, to jest zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání a v němž se také zdržuje s úmyslem zdržovat se zde trvale ...“.

V dalších dvou věcech Ústavní soud rozhodoval o ústavních stížnostech proti uvedeným usnesením krajských soudů týkajícím se voleb do zastupitelstev obcí v roce 2010. Ve svých nálezech, které v těchto věcech vydal, pojednal nejprve o ústavních a mezinárodních dimenzích volebního práva (zejména Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod), o upřesňujících podmínkách Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátská komise), jíž se dovolává navrhovatel, k bydlišti ve vztahu k volebnímu právu a o judikatuře Evropského soudu pro lidská práva k předpokladům vzniku aktivního i pasivního volebního práva.

V nálezu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10, jímž bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 11. 2010, čj. 15A 116/2010-44, došel Ústavní soud dále k tomuto názoru ohledně přihlašování se k trvalému pobytu (§ 4 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí):

„35. ... závěr krajského soudu o tom, že je otázka trvalého bydliště občanů ve volebních věcech záležitostí čistě evidenční, a nikoliv faktickou, odpovídá konstantní judikatuře Ústavního soudu, nicméně bez ohledu na obecnou rovinu evidenční povahy přihlášení se k trvalému pobytu je dle názoru Ústavního soudu, a to zejména s přihlédnutím k závěrům uvedeným ve zmíněném nálezu ze dne 13. září 1994 sp. zn. Pl. ÚS 9/94, třeba pečlivě zkoumat s ohledem na závažnost dopadu i skutečnost, zda toto přihlášení nebylo zcela účelovým jednáním ve vztahu ke vzniku aktivního volebního práva porušujícím smysl a účel ustanovení § 10 zákona o evidenci obyvatel, tedy jednáním obcházejícím zákon o evidenci obyvatel i volební zákon. Právo na zvolení si trvalého pobytu dle § 10 zákona o evidenci obyvatel je subjektivně veřejným právem vymahatelným ve správním soudnictví. Je třeba si však uvědomit, že se nejedná o samostatné ústavně zaručené základní právo, nýbrž o právo odvozené od práva na svobodu pohybu a pobytu zaručeného čl. 14 Listiny, čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě, čl. 12 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 13 Všeobecné deklarace lidských práv.

36. Trvalý pobyt v obci jako ústavní a zákonná podmínka výkonu aktivního i pasivního volebního práva pro volby do zastupitelstev obcí není v právní úpravě ustanovena samoučelně. Sleduje totiž legitimní cíl, aby orgány samosprávy obce měli právo volit jen

obyvatelé obce, tj. ti, kteří v obci trvale žijí, a tedy tvoří (relativně) trvalou součást územního společenství osob, které si prostřednictvím voleb do zastupitelstev obcí volí své zástupce za účelem svěřeni podstatného rozsahu svého práva na výkon obecní samosprávy po dobu čtyř následujících let. Tento závěr podporuje i ústavní vymezení územně samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu, v čl. 100 odst. 1 Ústavy. Citované ustanovení Ústavy tedy nepředpokládá ochranu práva podílet se na správě obecních záležitostí u těch, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně nic společného. Za předpokladu, že na samosprávě společenství občanů by se měli podílet pouze ti, kdo do tohoto společenství skutečně patří (srov. § 4 zákona č. 491/2001 Sb.), krajský soud zcela pominul specifika voleb do zastupitelstev obcí, ve kterých, na rozdíl kupř. od voleb do zastupitelstev krajů, vzhledem k jejich velikosti i počtu voličů, nepochybně hrozí, že hromadnou účelovou změnou trvalého pobytu před konáním voleb může dojít k nežádoucímu ovlivňování volebních výsledků. ...“.

V nálezu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, jímž bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 11. 2010, čj. 22 A 140/2010-21, došel Ústavní soud dále k tomuto názoru ohledně přihlašování se k trvalému pobytu (§ 4 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí):

„34. ... právo volit do zastupitelstva obce dává ustanovení § 4 zákona o volbách do zastupitelstev občanu obce za předpokladu, že je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Žádné omezení týkající se trvalého pobytu není v tomto ustanovení uvedeno a Česká republika nemá ani jinde speciálně upraveny nějaké další podmínky ve vztahu k bydlišti, které by voliči byli povinni splnit, než se k trvalému pobytu v obci přihlásí. Zmanipulování voleb obstaráním hlasů formálních voličů je tedy relativně snadné. Těmto praktikám lze do jisté míry předejít ve fázi sestavování seznamu voličů tím, že osoby hlášené k trvalému pobytu toliko formálně z něho budou vyškrtnuty. Výklad, podle něhož zákon o volbách do zastupitelstev takovýto aktivní postup orgánu, který stálý seznam voličů vede, umožňuje, podporuje i možnost vyškrtnutých osob následně žádat o správní (námitkové řízení) a soudní přezkum. A odpovídá to též (jak je rozvedeno níže) představě samotné Ústavy, která v čl. 100 odst. 1 nepředpokládá ochranu práva podílet se na správě obecních záležitostí u těch, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně nic společného. Toto je jen připomenutí jednoho z nástrojů, který lze k obraně před podobnými praktikami využít mimo rámec volebního soudnictví. Je však zřejmé, že právní úprava není dokonalá. Ústavní soud zde proto využívá příležitosti a apeluje na zákonodárce, aby uvážil, zda podmínky aktivního volebního práva do zastupitelstev obcí neupřesnit, resp. nezměnit tak, aby bylo znemožněno nebo alespoň podstatně znesnadněno zneužití stávajícího benevolentně nastaveného kritéria trvalého pobytu.

35. Otázka trvalého bydliště občanů je sice v obecné rovině záležitostí evidenční, a nikoliv faktickou ..., nicméně ve věcech volebních je dle názoru Ústavního soudu nutno pojem vykládat materiálně. Přílehlavější je proto postoj zaujatý ve výše citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 9/94 vycházející z trvalého pobytu jako stavu faktického. Tento závěr podporuje i ústavní vymezení územních samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu (čl. 100 odst. 1 Ústavy). Smyslem formální existence obce je, aby si její obyvatelé mohli sami spravovat své vlastní záležitosti. Činí tak prostřednictvím orgánů obce. Proto také oprávnění tyto orgány vytvářet je podmíněno faktickým poutem obyvatele-voliče

k obci. O existenci tohoto pouta nesvědčí sama subjektivní vůle osoby v podobě zápisu mezi občany obce, ale musí být odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřena.

36. V situaci, kdy je trvalý pobyt rozhodujícím kritériem pro vznik aktivního i pasivního volebního práva do orgánů samosprávy obce, je třeba vzhledem k závažnosti možných dopadů pečlivě zkoumat i skutečnost, zda přihlášení nebylo zcela účelovým jednáním, jehož jediným cílem byl právě vznik aktivního volebního práva, tedy jednáním obcházejícím volební zákon. Právo na zvolení si trvalého pobytu dle § 10 zákona o evidenci obyvatel je sice subjektivně veřejným právem vymahatelným ve správním soudnictví, které je odvozeno od práva na svobodu pohybu a pobytu. Ovšem není důvod jej bez dalšího upřednostnit před právem občanů územního společenství, aby se na jeho samosprávě podíleli pouze ti, kdo do tohoto společenství skutečně patří. Nelze pominout specifika voleb do zastupitelstev obcí, ve kterých na rozdíl kupř. od voleb do zastupitelstev krajů, vzhledem k jejich velikosti i počtu voličů, nepochybně hrozí, že hromadnou účelovou změnou trvalého pobytu před konáním voleb může dojít k nežádoucímu ovlivňování volebních výsledků. Kromě toho svoboda pohybu a pobytu znamená svobodu se kdekoliv usadit a žít tam, nikoli svobodu být hlášen k trvalému pobytu v místě dle svého výběru a účastnit se zde komunálních voleb.“.

V předchozích odstavcích je rekapitulován vývoj interpretace dikce „občan obce ... který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu“ obsažené v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí. Právní úprava, jež rozvolnila vazbu k místu pobytu nejen oproti první republice, ale i oproti úpravě bezprostředně předcházející (arg.: „má v obci trvalý pobyt“) a která – podle důvodové zprávy – zřejmě chtěla preferovat formální hledisko (arg.: „Rozhodující je místo, kde byl občan hlášen k trvalému pobytu, nikoliv stav, kde se zdržoval.“), byla nakonec vyložena materiálně. I když se výše uvedené názory explicitně týkají jen požadavků na voliče, má zdejší soud za to, že přiměřeně je lze vztáhnout i na požadavky na kandidáty, včetně těch kandidátů, kteří byli zvoleni. Rozhodné tu tedy je faktické pouto kandidáta k obci, aby se na samosprávě obce podíleli pouze ti, kdo do tohoto společenství skutečně patří, a ne ti, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně **nic** společného; pečlivě je třeba zkoumat skutečnost, zda přihlášení se k trvalému pobytu nebylo **zcela** účelovým jednáním, jehož jediným cílem byl právě vznik volebního práva (aktivního a pasivního), tedy jednáním obcházejícím zákon o evidenci obyvatel i zákon o volbách do zastupitelstev obcí.

K zjištění uvedených skutečností soud vycházel z některých důkazů předložených účastníky a opatřil si z moci úřední i důkazy jiné.

Z výpisu z technologického centra MV ČR soud zjistil, že O.S. byl přihlášen k trvalému pobytu od 13. 5. 1987 do 23. 10. 1995 na adrese ve Františkových Lázních, od 23. 10. 1995 do 24. 11. 2009 na adrese ..., od 24. 11. 2009 do 29. 11. 2010 na adrese ve ... a od 29. 11. 2010 do 30. 7. 2014 na adrese v ... a od 30. 7. 2014 dosud je k trvalému pobytu přihlášen na adrese ve Františkových Lázních. K tomu se dodává, že ... se nachází cca 9 km a ... rovněž cca 9 km od Františkových Lázní a ... leží mezi ... a Františkovými Lázněmi.

„Osobní dopis“ účastníka řízení O. S. spoluobčanům a voličům zaujímá jednu stranu formátu A4. Zhruba jednu třetinu tohoto dopisu tvoří text, z něhož citoval a jež okomentoval navrhovatel. V této části dopisu se doslova praví: „Dovoluji si Vás oslovit tímto osobním

dopisem v nejkratší možné době před volbami, která ještě zbývá. Rád bych Vám osobně sdělil některé své názory a postoje a ubezpečil Vás o své loajalitě k Františkovým Lázním a jejich obyvatelům. Při mnohých setkáních s Vámi zaznívá otázka či obava, že jsem přeci z ... Ano, bohužel náš volební zákon neumožňuje kandidovat lidem z okolních měst a obcí. Co to je ale 7 km, které jezdím na kole 15 minut a autem 5 minut. Jsou města a obce, kde jejich volení zástupci jezdí na radnice i hodinu. Je vzdálenost domu jediná kvalifikace pro práci ve vedení města? Domnívám se, že nikoliv. Domnívám se, že kvalifikací pro jakékoliv povolání musí být odborná a lidská způsobilost. Dovolují si tvrdit, že obě tyto podmínky splňuji a ti, kteří mě znají, to jistě potvrdí také. V průběhu času jsem také, domnívám se, prokázal, že mi o tohle krásné město jde více, než některým jiným. Možná i proto, že ho dobře znám, protože jsem tady bydlel asi 30 let. Nedělal jsem to a dělat nebudu ze zjištěných důvodů. Nic ve Fr. Lázních nevladím a ani nehodlám vlastnit, to Vám můžu slíbit a tento slib bude pod veřejnou kontrolou. Tolik moje vysvětlení ke klukovi (nevím, zda je 51 let ještě kluk) z Srdcem jsem Franták.“. Zbývající dvě třetiny uvedeného dopisu pak tvoří hlavně programové priority volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, orientované výhradně na Františkovy Lázně a jejich občany.

Dále se soud zaměřil na františkolázeňské tiskoviny, a to na občasník Ohlasy (vydává a tiskne O.S.) [www.profrantovky.cz] a na Zrcadlo aneb pohled z druhé strany (vydavatel Františkovy Lázně – sdružení místních) [www.frantiskovylazne.org].

V tiráži i posledního čísla občasníku Ohlasy je skutečně uvedeno: „vydává a tiskne O.S....“. Neméně důležitý je ovšem obsah této tiskoviny. Každé ze sedmi čísel uvedeného občasníku, která si soud prohlédl, je soustředěno na město Františkovy Lázně: V květnu 2012 se vydavatel O. S. vyjadřuje ke změně na františkolázeňské radnici a slibuje pokračovat ve vydávání Ohlasů a předkládá výzvu Pryč s chebskými kmotry, aneb odmítáme „krabice s vínem“ a zprávu Retro ????? „Báječné“ retro jste mohli zažít na předminulém zastupitelstvu [= Zastupitelstvu města Františkovy Lázně]. V srpnu 2012 tento vydavatel uvažuje nad rozdílem mezi lidmi bohatými a úspěšnými a zbohatlíky, kteří přišli k majetku mnohdy za prapodivných okolností, publikuje Otevřený dopis L.F. starostovi města Františkovy Lázně (ze dne 27. 7. 2012) a přináší články Konec tenisového klubu ve Františkových Lázních a Chebští kmotři + M... = ovládnutí CHEVAKu aneb řádění „Svaté trojice“. V červnu 2013 (s nesprávným označením červen 2012) uvedený vydavatel reaguje na zrušení Místního sdružení ODS ve Františkových Lázních, jehož byl předsedou, a uveřejňuje články Vyúčtování ročního působení I.M. ve funkci starosty Františkových Lázní období duben 2012 – březen 2013 a Kauza tenisových kurtů ve F. L. pokračuje, aneb starosta M. „předsedou“ tenisového klubu ...? V květnu 2014 vydavatel O. S. informuje o tom, že Krajský soud v Brně potvrdil pokutu pro Františkovy Lázně za nezákonný tendr na rekonstrukci základní školy, že za rok své činnosti dostali noví nájemci tenisových kurtů od starosty M. již celkem 121.000,- Kč a že město Františkovy Lázně rozdalo granty pro rok 2014 ve výši skoro 1.100.000,- Kč. V srpnu 2014 tento vydavatel představuje kandidátku volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, jejímž je lídrem, pro volby do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konané ve dnech 10. a 11. října 2014, a uvažuje nad tím, kam kráčejí Františkovy Lázně, a zpravuje o tom, že Františkovy Lázně prodaly lukrativní pozemek za velmi zvláštních podmínek. V září 2014 uvedený vydavatel představuje těchto šest základních bodů své volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně pro Františkovy Lázně pro

nadcházející volby do Zastupitelstva města Františkovy Lázně: Zastavíme drancování městského majetku, Postaráme se o propagaci města, Chceme město vlídnější a bez šikany, Zavedeme spravedlivé rozdělování financí, Zabráníme ztročení obyvatel panelových domů a Zasadíme se o dobudování infrastruktury. V *říjnu 2014* zmíněný vydavatel apeloval na františkolázeňské voliče, aby dali hlas jeho volební straně, a ještě jednou představil cíle volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně a přinesl informace o hospodaření současného vedení města Františkovy Lázně, ke společnosti CHEVAK a budoucí ceně vody a o základní škole jako největší investici města Františkovy Lázně.

Vydavatelem Zrcadla je Františkovy Lázně – sdružení místních, tedy navrhovatel. V posledním roce byl v této tiskovině účastník řízení O. S. alespoň zmiňován téměř v každém čísle: v č. 72 na s. 2 v textu pod první fotografií, v č. 73 na s. 2-3 v rubrice Otázky na našeho starostu, v č. 74 na s. 2 v rubrice Otázky na našeho starostu, v č. 75 na s. 6 v rubrice Otázky na našeho starostu, v č. 77 na s. 7 v rubrice Otázky na našeho starostu, a v č. 78 na s. 2 v rozhovoru Až se voliči zeptají ..., na s. 10 v dopise Vážená redakce Zrcadla a na s. 11 v článku Jedovatá ODS opět útočí Za zaznamenání stojí i to, že účastník řízení O. S. je tu pojímán podstatně jinak než v návrhu na zahájení tohoto řízení. Pouhých 23 dní před podáním návrhu se zde píše: „... zhrzený ODSák S... Člověk, za kterým není vidět zhola nic, žádné hmatatelné úspěchy, žádný spokojený senior, jen několik zničených bývalých vlastních rodin i s jeho vlastními potomky. Člověk, který se ještě i po 50tém roku svého života hledá a stále se nemůže najít.“ [č. 78, s. 2, rozhovor Až se voliči zeptají ...].

V České republice je volební právo všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním (čl. 21 odst. 3 věta první Listiny základních práv a svobod). To se týká i těch občanů, kteří mají vazbu k více než jednomu místu. V naprosté většině případů se vychází z toho, že místo, kde je občan přihlášen k trvalému pobytu, je také místem, k němuž má i faktické pouto. V naší zemi občané neprokazují a registrační úřady či volební komise nezkontrolují, zda ten který volič nebo kandidát má skutečný vztah k místu, kde volí / je volen (obec, městská část či obvod, kraj, volební obvod pro volby do Senátu nebo i celá Česká republika). K tomu jsou zavázány až správní soudy, a to ve výjimečných případech, kdy je zde podezření, že se na správě veřejných záležitostí budou podílet ti, kdo se skutečným životem celku nemají objektivně **nic** společného, resp. že jejich přihlášení k trvalému pobytu bylo **zcela** účelovým jednáním, jehož jediným cílem byl právě vznik volebního práva. Opačný postup by byl zřejmě s to poněkud paralyzovat volby v této zemi.

Účastník řízení O. S. má vztah jak k ..., tak k Františkovým Lázním. Tento účastník řízení se k tomu vyjádřil zejména tak, že jeho vazba k obci ... nijak nevyklučuje silné vazby k městu Františkovy Lázně. V tomto městě pobývá, byť nikoliv permanentně, pobývá i v obci ... S městem Františkovy Lázně je spjata podstatná část jeho života. Ve Františkových Lázních byl hlášen k trvalému pobytu v průběhu 70., 80. a 90. let minulého století, žijí zde jeho rodiče a celá řada přátel a známých. Účastník řízení má dlouhodobý zájem na správě veřejných věcí ve městě Františkovy Lázně. O život tohoto města se nepřestal zajímat ani po dobu, kdy byl k trvalému pobytu nahlášen v jiné obci. V tiskovině Ohlasy se opakovaně vyjadřoval k politické situaci právě v tomto městě, uvedená tiskovina proto prokazuje jeho dlouhodobé vazby k městu Františkovy Lázně. Že se chce podílet na správě tohoto města, se účastník řízení rozhodl dávno před červencem 2014. Pobyt ve Františkových Lázních přitom

fakticky obnovil, resp. zintenzivnil během roku 2013 a 2014 a završil jej ohlášením změny místa trvalého pobytu v červenci 2014 na Městském úřadu Františkovy Lázně. O otázky spjaté s tímto městem se nepřetržitě zajímá a jako člen Zastupitelstva města Františkovy Lázně je hodlá řešit. V dalším se odkazuje na bod *III.* odůvodnění tohoto usnesení.

K tomu soud konstatuje, že obsah sedmi čísel občasníku Ohlasy (květen 2012 až říjen 2014), jež měl k dispozici, svědčí ve prospěch tvrzení účastníka řízení O. S. a proti tvrzením navrhovatele. Soud tu zdůrazňuje, že se při této příležitosti nemíní vyjadřovat k věcné stránce sporů mezi vydavatelem Ohlasů (a jeho přívrženci) a vydavatelem Zrcadla (a jeho příznivci). Pro přezkoumávanou věc je však relevantní, že vydavatel Ohlasů téměř vždy míří na Františkovy Lázně – sdružení místních a vydavatel Zrcadla poměrně často reaguje na názory či osobu O. S. (a obráceně). Z mnoha náznaků je přitom patrné, že se jedná o soupeření intenzivní a dlouhodobé, evidentně jdoucí i před květen 2012. Jelikož navrhovatel nepřipouští osobní důvody, lze mít za to, že jde o konflikty týkající se otázek správy veřejných věcí, přičemž nebylo zaregistrováno, že by se vydavatel Ohlasů staral o záležitosti Hazlova, zato františkolázeňskými záležitostmi se zabývá doslova od začátku do konce každého čísla. Zatímco obsah občasníku Ohlasy (jakož i „osobního dopisu“ spoluobčanům a voličům) prokazuje letitý a silný zájem účastníka řízení O. S. o veřejné věci Františkových Lázní, nepodporuje tvrzení navrhovatele, že uvedený účastník řízení nemá žádnou vazbu k městu Františkovy Lázně, že neměl osobní ani sociální vazbu k tomuto městu před přihlášením k trvalému pobytu ve městě a tuto nemá ani v současnosti a nemíní ji mít ani v budoucnu, že se stal občanem Františkových Lázní výhradně proto, aby se tu mohl účastnit voleb a ovlivnit jejich výsledek, aniž by měl k tomuto městu jakoukoli sociální vazbu, že s výjimkou provedení evidence trvalého pobytu u Městského úřadu Františkovy Lázně fakticky neučinil nic, co by mělo deklarovat a odůvodňovat jeho náležitost k obyvatelům města Františkovy Lázně, a že zápis místa jeho trvalého pobytu ve Františkových Lázních byl ryze účelový, a to čistě proto, aby formálně účastník řízení O. S. splňoval podmínku pro výkon práva volit a práva být volen. Za adekvátní nepovažuje soud ani narážku na to, že si někdo uzurpuje podíl na správě veřejných věcí, protože uvedený účastník řízení nic neuchvátil, toliko získal mandát ve volbách.

Vzhledem k uvedenému je zdejší soud přesvědčen, že účastník řízení O. S. má vytvořeno – odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřené – faktické pouto k městu Františkovy Lázně, že u něj, zvoleného kandidáta z kandidátní listiny volební strany PRO – Poctivě, Rozumně, Odpovědně, nedošlo k tomu, že by se na správě obecních záležitostí Františkových Lázní měl podílet někdo, kdo se skutečným životem tohoto města nemá objektivně **nic** společného (tj. kdo do tohoto územního společenství nepatří), a že přihlášení se tohoto účastníka řízení k trvalému pobytu v uvedeném městě nebylo **toliko** účelovým jednáním ve vztahu ke vzniku hlavně pasivního volebního práva, porušujícím smysl a účel ustanovení § 10 zákona o evidenci obyvatel, tedy jednáním obcházejícím zákon o evidenci obyvatel i zákon o volbách do zastupitelstev obcí.

V obecné rovině možno podotknout, že učinit lídrem kandidátky pro komunální volby někoho, kdo nemá k obci žádnou vazbu, by byl dosti riskantní krok a k tomu, aby takový lídr takové kandidátky získal v těchto volbách největší počet odevzdaných hlasů, u nás zpravidla nedochází.

Lze shrnout, že zdejší soud nedošel k závěru, že z důvodu uplatněného v návrhu byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Vzhledem k tomu je pojmově nemožné zabývat se tím, zda tato ustanovení byla porušena způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta.

Soud neprovedl zejména výslechy svědků I.M., Mgr. L.P. a M.S., svědecký výslech L.K., výslech účastníka řízení O. S. a svědecké výslechy jeho rodičů. Svědecké výslechy I.M., Mgr. L.P. a M.S. měly patrně prokazovat, že ten, kdo byl nezákonně zvolen, ovlivnil i volební výsledek volební strany, jejímž byl lídrem, a vlastně rovněž celkový volební výsledek ve Františkových Lázních. Jelikož soud došel k tomu, že kandidaturou účastníka řízení O. S. nebyl porušen ani zákon o evidenci obyvatel, ani zákon o volbách do zastupitelstev obcí, ostatní namítané záležitosti neřešil a tudíž v tomto směru nevedl ani dokazování. U návrhu svědeckého výslechu L.K. nebylo zřejmo, jaké sporné skutečnosti by měl prokazovat. Účastník řízení O. S. měl možnost to, co považoval pro rozhodnutí ve věci za podstatné, uvést ve svém vyjádření k návrhu na zahájení řízení. Výslech jeho rodičů pokládal soud vzhledem k objasnění rozhodných skutečností jinými podklady za redundantní.

K listinám předloženým Městským úřadem Františkovy Lázně soud konstatuje, že účastník řízení O. S. se vyjádřil tak, že ve Františkových Lázních pobývá, byť nikoliv permanentně, pobývá i v obci... To, že nebyl opakovaně zastížen na adrese ve Františkových Lázních a jeho služební vůz byl viděn zaparkovaný na dvoře v ..., ještě neprokazuje, že by skutečnosti tvrzené účastníkem řízení O. S. nebyly pravdivé. Pokud jde o doručování zásilek na účastníkovu adresu ve Františkových Lázních, soudní zásilka byla dle údajů pošty vložena do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky (viz doručenka připojená k čl. 37 soudního spisu). Zjednat si jasno o rozsahu účastníkovy pobývání na adrese pobytu ve Františkových Lázních by zřejmě znamenalo provést výslech většího počtu svědků a posoudit věrohodnost jejich výpovědí; soud však i zde připomíná, že podle Ústavního soudu mají být ve vztahu k volebnímu právu v určité obci eliminováni jen a jen ti, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně **nic** společného a jejichž přihlášení se k trvalému pobytu bylo **zcela** účelovým jednáním. Takováto situace podle názoru zdejšího soudu vzhledem k výše uvedenému v daném případě nenastala.

VI. Celkový závěr a náklady řízení

Jelikož návrh na neplatnost volby kandidáta O.S. není důvodný, soud jej podle § 90 odst. 3 věty první ve spojení s § 78 odst. 7 s. ř. s. *per analogiam* usnesením zamítl. Jelikož ani návrh na neplatnost voleb do Zastupitelstva města Františkovy Lázně, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, není důvodný, soud i jej podle § 90 odst. 3 věty první ve spojení s § 78 odst. 7 s. ř. s. *per analogiam* za použití argumentu *a minore ad maius* („od menšího k většímu“) usnesením zamítl.

Žádný z účastníků řízení nemá podle § 93 odst. 4 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení.

Řízení ve věcech volebních jsou podle § 11 odst. 1 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“),

osvobozena od soudního poplatku. Navrhovatel však svůj návrh na zahájení řízení opatřil kolkovými známkami v hodnotě 2.000,- Kč, a proto mu soud z účtu soudu podle § 10 odst. 1 věty třetí ve spojení s větou první zákona o soudních poplatcích zaplacený soudní poplatek v uvedené výši vrátí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu, tj. dnem 13. 11. 2014 (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

V Plzni dne 13. listopadu 2014

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková